

Targetes d'anàlisi de biaixos cognitius

BIAIX DE CORRESPONDÈNCIA Ex: Vaig posar un cristall de quars sota el coixí i se'm va curar el constipat. Fes-ho que segur que et funciona. Objecció: potser el fet de curar-se el refredat no té res a veure amb el cristall de quars. Descripció: Tendència a generalitzar a partir d'un fenomen puntual, enlloc de tenir en compte el conjunt de fenòmens.	BIAIX RETROSPECTIU Ex: Es veia a venir que tindríem un increment dels casos de TDAH, amb tanta pantalla. Objecció: En realitat, en l'aparició de les pantalles de TV o ordinador, res feia pensar en el TDAH i tampoc hi ha cap relació establerta. Descripció: És la propensió a percebre els esdeveniments passats com predictibles.	BIAIX DE CONFIRMACIÓ Ex: No estava segur si aquest suplement alimentari funcionava, però he fet una cerca incloent els termes "Èxit" i "Funciona" i la informació que he trobat em confirma que sí que funciona. Objeccions: potser si haguéssim buscat "Fracàs" o "No funciona" hauria també sortit, Descripció: Tendència a esbrinar o interpretar informació que confirma preconcepcions.
BIAIX D'ATRIBUCIÓ Ex: Les persones que no s'han curat mitjançant les emocions és perquè no s'hi han dedicat prou. Totes les que s'han esforçat a ser positius s'acaben curant. Objeccions: Potser s'hi han dedicat igual i nosaltres volem valorar només els casos que van a favor del nostre argument. Descripció: Tendència a atribuir més responsabilitat als èxits que als fracassos, o bé quan tendim a interpretar com profitosa per a la pròpia intenció informació ambigua	BIAIX DEL FALS CONSENS Ex: No suportó prendre medicaments. A ningú li agrada, la gran majoria de persones no en necessitem, hauríem de limitar-ne el consum. Objecció: No és cert que a ningú li agradi, Moltes persones els necessiten i no estan d'acord amb això. Descripció: tendència a jutjar que les pròpies opinions, creences, valors i costums estan més estesos que els altres.	BIAIX D'EFFECTE HALO Ex : Aquesta crema m'està anant molt bé per al dolor de cervicals. Me la posaré també a les cames per curar-me les varius. Objecció: que la crema funcioni per algunes coses no vol dir que funcioni per a totes. Descripció: Es la propensió a generalitzar a partir d'una sola característica.

Descripció: Targetes amb la definició, exemples de diferents biaixos cognitius. Elaborades a partir d'una versió prèvia creada pel node "Calamars gegants" del Betacamp.

Propostes d'aplicació:

- Analitzar en argumentacions elaborades a classe diferents tipus de biaixos, aportant gradualment al llarg d'un curs les diferents targetes.
- Usar les targetes com "cartes" de joc en debats a l'aula per identificar i penalitzar els biaixos.
- Analitzar textos d'història de la ciència i identificar biaixos que en algun moment han tingut un efecte en la creació del coneixement científic.

Publicacions relacionades:

- Estrategias lingüísticas para el tránsito a la competencia científica. Hablar y escribir para pensar en el aula de ciencias. *Investigación en la escuela* (2019), 97, 50-68. Domènech-Casal, J.
- *Mueve la Lengua, que el cerebro te seguirá. 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar Ciencias*. Barcelona (Graó) Jordi Domènech Casal (2022). Premi Joan Profitós d'assaig Pedagògic. <https://wp.me/p25seH-ZR>

